เอกสารประกอบการสอน **รหัสวิชา 2201-2004**

การบัญชีต้นทุน เบื้องต้น

หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

นภาพร วงค์นาค

บธ.บ. (ธุรกิจศึกษา-การบัญชี)

บธ.ม. (บริหารธุรกิจ)

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุรินทร์

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

คำนำ

เอกสารประกอบการสอนวิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัส 2201-2004 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2556 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กำหนดเวลาเรียน 4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ รวม 72 ชั่วโมงต่อหนึ่งภาคเรียน ผู้เรียบเรียงได้ค้นคว้ารวบรวมเนื้อหา ให้สอดคล้องกับหลักสูตร และได้จัดทำเอกสารประกอบการสอน ซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาสาระ จุดประสงค์รายวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอนและการประเมินผลการเรียนทุกบท เพื่อสะดวกในการวางแผนการสอนและให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหา ตลอดจนฝึกทักษะจากแบบฝึกปฏิบัติประกอบการเรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ทั้งนี้ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ครู อาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนเพื่อนครูทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ หากมีข้อผิดพลาด บกพร่องประการใดในเอกสารประกอบการสอนเล่มนี้ ขอโปรดกรุณาให้คำชี้แนะ เสนอแนะเพื่อสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

นางนภาพร วงค์นาค

นภาพร วงค์นาค

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญภาพ	ง
สารบัญตาราง	จ
คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการสอน	ฉ
วิธีการใช้เอกสารประกอบการสอน	ช
หน่วยที่	
1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต	
จุดประสงค์การเรียนรู้	1
ผังความคิดประจำหน่วย	2
แบบทดสอบก่อนเรียน	3
เนื้อหาสาระ	
แนวคิด	5
ประเภทการดำเนินงานของธุรกิจ	5
ความหมายของธุรกิจการผลิต	7
วัตถุประสงค์ของการทำบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต	8
ลักษณะของการปฏิบัติงานบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต	8
สินค้าคงเหลือของธุรกิจการผลิต	10
ลักษณะของธุรกิจการผลิตเปรียบเทียบกับกิจการซื้อมาขายไป	11
สรุปสาระสำคัญ	13
คำศัพท์ที่ควรรู้	14
แบบฝึกหัด 1.1	15
แบบฝึกหัด 1.2	17
แบบฝึกหัด 1.3	18
แบบฝึกหัด 1.4	19
แบบฝึกหัด 1.5	20
แบบฝึกหัด 1.6	21
ใบงานที่ 1	22
แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	23
แบบทดสอบหลังเรียน	24
เฉลยแบบฝึกหัด 1.1	27
เฉลยแบบฝึกหัด 1.2	29

นภาพร วงค์นาค

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เฉลยแบบฝึกหัด 1.3	30
เฉลยแบบฝึกหัด 1.4	31
เฉลยแบบฝึกหัด 1.5	32
เฉลยแบบฝึกหัด 1.6	33
เฉลยใบงานที่ 1	34
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน	35
บรรณานุกรม	36

นภาพร วงค์นาค

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

1-1 รูปแบบธุรกิจให้บริการ..... 6
1-2 รูปแบบธุรกิจซื้อมาขายไป..... 6
1-3 รูปแบบธุรกิจการผลิต..... 7
1-4 ธุรกิจการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป..... 7
1-5 การปฏิบัติงานบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต..... 9
1-6 สินค้าคงเหลืองธุรกิจการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้..... 10

นภาพร วงค์นาค

สารบัญตาราง

ตารางที่ **หน้า**

1-1 แสดงลักษณะของธุรกิจการผลิตเปรียบเทียบกับธุรกิจซื้อมาขายไป 11

นภาพร วงค์นาค

คำแนะนำการใช้เอกสารประกอบการสอน

เอกสารประกอบการสอน รายวิชาการบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201-2004 ระดับ ปวช. มีจำนวน 10 หน่วย ซึ่งแต่ละหน่วย ประกอบไปด้วยรายละเอียด ดังนี้

1. แผนผังความคิดประจำหน่วยการเรียนรู้ เป็นการกำหนดหัวข้อการเรียนรู้ หรือรายละเอียดของชื่อเรื่องประจำหน่วยการเรียนรู้

2. แบบทดสอบก่อนเรียน เป็นแบบทดสอบที่กำหนดขึ้น ตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อวัดความรู้ของผู้เรียนก่อนที่จะศึกษาในแต่ละหน่วยว่ามีความรู้พื้นฐานเท่าใด

3. เนื้อหาสาระ ใช้สำหรับการสอนแบบบรรยายเนื้อหาความรู้ตามหลักสูตรกำหนด และตามความเหมาะสมกับการเรียนการสอน

4. สรุปสาระสำคัญ เป็นการสรุปความคิดรวบยอดของเนื้อหาในแต่ละหัวข้อเรื่องประจำหน่วยการเรียนรู้

5. คำศัพท์ที่ควรรู้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการสรุปคำศัพท์ที่ควรรู้ในหน่วยการเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนอีกครั้งหนึ่ง และเพิ่มรายละเอียดของคำนิยามหลัก ๆ ในหน่วยนั้น พร้อมทั้งประโยคคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องในเนื้อหาแต่ละหน่วย

6. แบบฝึกหัด จัดทำขึ้นเพื่อฝึกทักษะการเรียนรู้ และทบทวนสาระในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติเป็นกลุ่มหรือเป็นรายบุคคล ซึ่งมีรูปแบบที่หลากหลายและสอดคล้องกับแผนการจัดการเรียนรู้

7. ใบงานประจำหน่วยการเรียน กำหนดขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะเป็นรายบุคคลนอกเวลาเรียน

8. แบบทดสอบหลังเรียน จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้สอนประเมินผู้เรียนว่า เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนนี้แล้วได้รับความรู้เพิ่มเติมมากน้อยเพียงใด

9. เอกสารอ้างอิง จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพิ่มเติมให้ได้รับความรู้ที่หลากหลายมากขึ้น

10. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน เพื่อให้ผู้สอนได้ตรวจประเมินผู้เรียนในหน่วยการเรียนนั้น

11. เฉลยแบบฝึกหัด และเฉลยใบงาน มีการจัดทำแนวคำตอบเพื่อให้ผู้สอนได้ใช้เป็นแนวทางในการตรวจคำตอบแก่ผู้เรียน

12. แบบวัดผล และประเมินผล จัดทำขึ้นเพื่อผู้สอนใช้เป็นแนวทางในการประเมินผล – การเรียนรู้ในหน่วยการเรียนนั้น

ตัวอย่าง

วิธีการใช้เอกสารประกอบการสอน

1. บทบาทครู

1.1 ในการเรียนการสอน ครูควรจัดทำสำเนาเอกสารประกอบการสอนส่วนเนื้อหา แบบฝึกหัด และใบงานให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนใช้ประกอบการเรียนหรือทบทวนหลังจากได้เรียนไปแล้ว

1.2 ในการใช้เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช. ครูควรศึกษารายละเอียดของเอกสารประกอบการสอนแต่ละหัวข้อ เพื่อเตรียมการสอนไปตามขั้นตอน ครอบคลุมเนื้อหา และตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้เวลาที่กำหนดไว้ ในเอกสารหน่วยนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง

1.3 เมื่อศึกษาเอกสารประกอบการสอน และเตรียมตัวอย่างดีแล้ว ครูควรจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้สอนในแต่ละหน่วยให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ และปฏิบัติกิจกรรมที่เตรียมไว้ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ตามลำดับ เช่น แบบทดสอบก่อนเรียน แบบฝึกหัด ใบงาน และแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งได้กำหนดไว้ในเอกสารประกอบการสอนแต่ละหน่วย

1.4 ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนในหน่วยการเรียน ครูควรแจ้งจุดประสงค์ – การเรียนรู้ และให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียนก่อนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนตามกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบการสอน

1.5 เมื่อผ่านกระบวนการเรียนรู้เนื้อหาในหน่วยแล้ว ควรมีการประเมินผลโดยการพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละแบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบ หรือสังเกตจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อครบตามกระบวนการแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้ทราบผลการเรียนของตนเอง โดยให้นักเรียนได้บันทึกคะแนนของตนเองลงในกระดาษคำตอบของแบบทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน ประจำหน่วยนั้น ๆ

1.6 เมื่อครูได้ผลการประเมินแล้ว ควรนำผลนั้นมาพิจารณา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและสอนซ่อมเสริมความรู้ให้แก่นักเรียน ตามสภาพของนักเรียน ซึ่งมีความแตกต่างกัน ครูสามารถหาวิธีฝึกกิจกรรมลักษณะอื่นมาเสริมการวัดผล เพื่อพัฒนาด้านการสอนต่อไป

2. บทบาทนักเรียน

เนื่องจากเอกสารประกอบการสอนนี้ เป็นเอกสารสำหรับครูใช้เป็นแนวทางในการจัด – การเรียนการสอน ดังนั้นครูจะต้องเป็นผู้เริ่มต้นดำเนินกิจกรรมทุกครั้ง แล้วจึงให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามที่แนะนำเอาไว้ นักเรียนจึงมีบทบาท ดังนี้

2.1 ปฏิบัติตามคำแนะนำของครู อย่างเคร่งครัด

2.2 ลงมือปฏิบัติงานด้วยการทำแบบฝึกหัด และใบงานต่าง ๆ ด้วยความตั้งใจและละเอียดรอบคอบ

3. การวัดผล และการประเมินผล

วัดผลและประเมินผลจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน การทำแบบฝึกหัดในแต่ละหน่วย การจัดทำชุดฝึกทักษะ ผลการปฏิบัติงานตามใบมอบหมายงานที่ได้รับมอบหมาย และประเมินพฤติกรรมการเรียน (จิตพิสัย) (รายละเอียดดูจากเกณฑ์การวัดและประเมินผล)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกประเภทการดำเนินงานของธุรกิจได้
2. อธิบายความหมายของธุรกิจการผลิตได้
3. อธิบายวัตถุประสงค์ของการทำบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิตได้
4. อธิบายลักษณะของการปฏิบัติงานบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิตได้
5. บอกสินค้าคงเหลือของธุรกิจการผลิตได้
6. สามารถเปรียบเทียบลักษณะของธุรกิจการผลิตกับธุรกิจซื้อขายไปได้

นภาพร วงค์

ผังความคิดประจำหน่วย

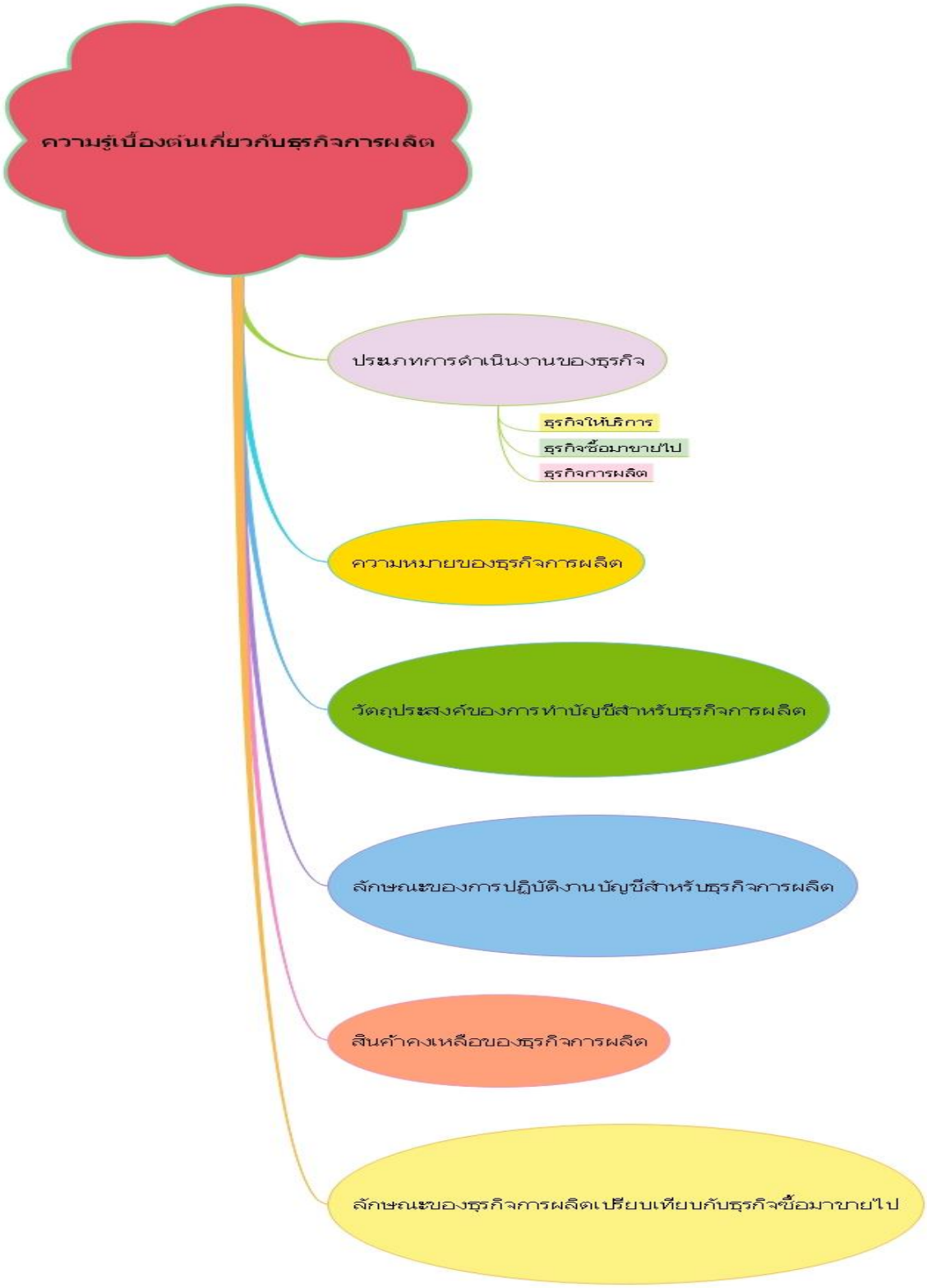

	แบบทดสอบก่อนเรียน
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. โรงงานผลิตขนมปัง เป็นกิจการประเภทใด
   ก. กิจการให้บริการ
   ข. ธุรกิจการผลิต
   ค. กิจการซื้อขายสินค้าสำเร็จรูป
   ง. กิจการขนมสำหรับบริโภค
2. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>วัตถุประสงค์ของการทำบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต
   ก. ทำให้ทราบถึงต้นทุนการผลิตตลอดจนต้นทุนขาย
   ข. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรกำไร
   ค. เพื่อใช้ในการตีราคาสินค้าคงเหลือ
   ง. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม
3. โรงงานแห่งหนึ่งผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ข้อใดคือไม่ใช่วัสดุโรงงาน
   ก. ผ้าใยสังเคราะห์
   ข. ด้ายสำหรับเย็บ
   ค. จักรเย็บผ้า
   ง. ซิป และกระดุม
4. กระบวนการจัดหาวัตถุดิบอยู่ในการบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิตขั้นตอนใด
   ก. บัญชีค่าใช้จ่ายการผลิต
   ข. บัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงานทางตรง
   ค. บัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ
   ง. บัญชีสินค้าสำเร็จรูป
5. Manufacturing Costs หมายถึงข้อใด
   ก. ต้นทุนขาย
   ข. ต้นทุนสินค้า
   ค. ต้นทุนโรงงาน
   ง. ต้นทุนการผลิต
6. ธุรกิจที่ขายสินค้าไม่มีตัวตนให้แก่ลูกค้าเป็นธุรกิจประเภทใด
   ก. ธุรธุรกิจการผลิต
   ข. ธุรกิจซื้อมาขายไป
   ค. ธุรกิจให้บริการ
   ง. ธุรกิจเจ้าของคนเดียว

นภาพร วงค์นาค

7. กิจการใดมีวัตถุดิบเป็นสินค้าคงเหลือ
   ก. กิจการให้บริการ
   ข. ธุรกิจการผลิต
   ค. กิจการซื้อมาขายไป
   ง. กิจการขายสินค้า
8. รายงานทางการเงินของธุรกิจการผลิตประกอบด้วย
   ก. งบต้นทุนการผลิต งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน
   ข. งบทดลอง งบต้นทุนการผลิต และงบกำไรขาดทุน
   ค. กระดาษทำการ งบต้นทุนการผลิต งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน
   ง. กระดาษทำการ งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน
9. การตัดสินใจเกี่ยวกับการรับใบสั่งซื้อพิเศษ อยู่ในวัตถุประสงค์ของการทำบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิตข้อใด
   ก. เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนการผลิตตลอดจนต้นทุนขาย
   ข. เพื่อใช้สินค้าในการตีราคาคงเหลือ
   ค. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม
   ง. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อการตัดสินใจ
10. ขั้นตอนใดอยู่ในส่วนของงานระหว่างทำ
   ก. ขั้นการจัดหา
   ข. ขั้นกระบวนการผลิต
   ค. ขั้นสินค้าสำเร็จรูป
   ง. ขั้นนำออกจำหน่าย

นภาพร วงค์นาค

	เนื้อหาสาระ
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

แนวคิด

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันนั้น มีรูปแบบของการประกอบธุรกิจหลายรูปแบบ ได้แก่ 1) ธุรกิจการให้บริการ เป็นการขายสินค้าที่ไม่มีตัวตนให้แก่ลูกค้า มีรายได้หลักเป็น ค่าธรรมเนียม ค่าบริการรับ รายจ่ายหลักจากเงินเดือนพนักงาน ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ค่าเช่า เป็นต้น 2) ธุรกิจซื้อมาขายไป เป็นธุรกิจที่ซื้อสินค้าสำเร็จรูป มาขายให้ลูกค้าโดยที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเดิม หรือมีการเปลี่ยนสภาพน้อยมาก เช่น ธุรกิจขายเครื่องใช้ไฟฟ้า ธุรกิจขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นต้น 3) ธุรกิจการผลิตหรือธุรกิจอุตสาหกรรม เป็นธุรกิจที่ทำการซื้อวัตถุดิบ ชิ้นส่วนและวัตถุดิบต่าง ๆ เข้าสู่กระบวนการแปลงสภาพให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งในการแปลงสภาพวัตถุดิบต้องใช้แรงงานและค่าใช้จ่ายการผลิตอื่น ๆ เช่น ค่าเช่าอาคารโรงงาน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าเสื่อมราคาอาคาร ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร เป็นต้น จึงจะได้เป็นสินค้าสำเร็จรูปไว้เพื่อขาย

โดยรูปแบบของการประกอบธุรกิจสามารถดำเนินการ ได้ทั้งในรูปของธุรกิจเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน หรือจะเป็นในรูปของบริษัทจำกัด ธุรกิจการผลิตก็เช่นเดียวกัน สามารถที่จะดำเนินการรูปแบบต่าง ๆ ที่กล่าวมาได้ ซึ่งการที่จะเลือกใช้ลักษณะของการประกอบธุรกิจในรูปแบบใดจะขึ้นอยู่กับความเหมาะสม วัตถุประสงค์ และเงินทุนของผู้ประกอบการนั่นเอง

1. ประเภทการดำเนินงานของธุรกิจ

ธุรกิจโดยทั่วไปสามารถแบ่งประเภทการดำเนินงานได้ 3 ประเภท ดังนี้

1.1 ธุรกิจให้บริการ

ธุรกิจให้บริการ (Service Companies) เป็นธุรกิจลักษณะให้บริการซึ่งเป็นสินค้าที่ไม่มีตัวตนให้แก่ลูกค้า มีรายได้หลักจากค่าธรรมเนียม ค่าบริการรับ รายจ่ายหลักมาจากเงินเดือนพนักงาน ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ค่าเช่า เป็นต้น รายจ่ายจากธุรกิจซึ่งให้บริการถือว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน (Operating Expenses) ถือเป็นต้นทุนประจำงวด (Period Cost) ลักษณะของผลิตภัณฑ์จะไม่เห็นเป็นตัวตนที่ชัดเจน งบการเงินของธุรกิจจะจำแนกรายได้และค่าใช้จ่ายตามประเภทของลูกค้า ลักษณะของบริการไม่ได้อยู่ในรูปของสินค้าสำเร็จรูปที่มีการเก็บรักษาไว้ในคลัง ธุรกิจจึงมักจะรับรู้ต้นทุนของบริการนั้นเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนทันที

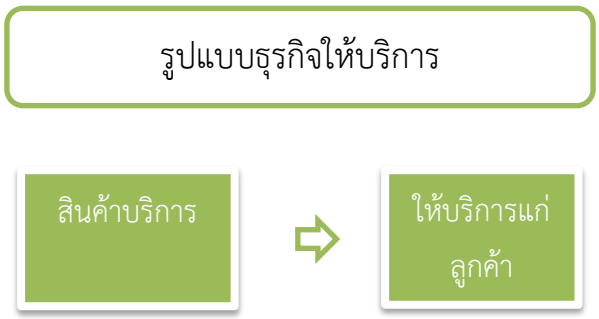

ภาพที่ 1-1 รูปแบบธุรกิจให้บริการ
ที่มา : นภาพร วงค์นาค. (2560)

1.2 ธุรกิจซื้อมาขายไป

ธุรกิจซื้อมาขายไปหรือธุรกิจซื้อขายสินค้า (Merchandising Companies) เป็นธุรกิจซื้อสินค้าที่ผลิตสำเร็จแล้วจากผู้ขายมาจำหน่ายให้ลูกค้าโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเดิม หรือมีการแปลงสภาพน้อยมาก เช่น ธุรกิจขายเครื่องใช้ไฟฟ้า ธุรกิจขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป เป็นต้น ธุรกิจที่มีลักษณะของกิจการซื้อขายสินค้า จะมีบัญชีสินค้าคงเหลือเพียงประเภทเดียว คือสินค้าสำเร็จรูป

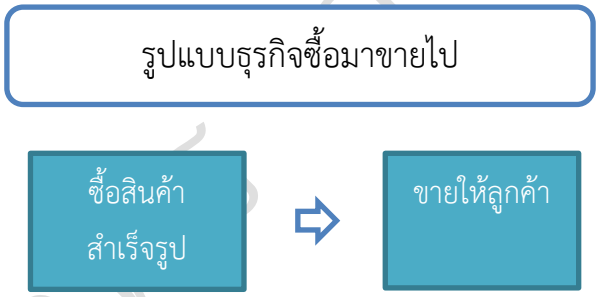

ภาพที่ 1-2 รูปแบบธุรกิจซื้อมาขายไป
ที่มา : นภาพร วงค์นาค. (2560)

1.3 ธุรกิจการผลิต

ธุรกิจการผลิตหรือธุรกิจอุตสาหกรรม (Manufacturing Companies) เป็นธุรกิจการผลิตที่ดำเนินการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่าย หรือมีการผลิตสินค้าตามคำสั่งผลิตของลูกค้า โดยการผลิตสินค้าสำเร็จรูป ธุรกิจการผลิตจะทำการซื้อวัตถุดิบ ชิ้นส่วนและวัตถุดิบต่าง ๆ และทำการแปลงสภาพวัตถุดิบเหล่านี้ให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งในการแปลงสภาพวัตถุดิบต้องใช้แรงงานและค่าใช้จ่ายการผลิตอื่น ๆ เช่น ค่าเช่าอาคารโรงงาน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าเสื่อมราคาอาคาร ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร เป็นต้น โดยต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการผลิตนี้ เรียกว่า ต้นทุนการผลิต (Manufacturing Costs)

ภาพที่ 1-3 รูปแบบธุรกิจการผลิต
ที่มา : นภาพร วงค์นาค. (2560)

ภาพที่ 1-4 กิจการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป
ที่มา : นภาพร วงค์นาค. (2560)

2. ความหมายของธุรกิจการผลิต

ธุรกิจการผลิตหรือธุรกิจอุตสาหกรรม (Manufacturing Companies) เป็นธุรกิจที่ทำการจัดหาวัตถุดิบ ชิ้นส่วนและวัตถุดิบต่าง ๆ และทำการแปลงสภาพวัตถุดิบเหล่านี้ให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งในการแปลงสภาพวัตถุดิบต้องใช้แรงงานและค่าใช้จ่ายการผลิตอื่น ๆ เช่นค่าเช่าอาคารโรงงาน ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าเสื่อมราคาอาคาร ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร เป็นต้น เมื่อธุรกิจการผลิตทำการผลิต

สินค้าสำเร็จรูปเสร็จ จึงทำการจำหน่ายให้แก่ลูกค้า โดยอาจมีการจำหน่ายให้แก่ผู้ค้าส่ง ผู้ค้าปลีก หรือผู้บริโภค โดยต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการผลิตนี้ เรียกว่า ต้นทุนการผลิต (Manufacturing Costs)

3. วัตถุประสงค์ของการทำบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต

เนื่องจากการบัญชีต้นทุนเป็นวิธีการทางบัญชีที่ทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลทางด้านต้นทุนของธุรกิจประเภทธุรกิจการผลิต โดยมีวัตถุประสงค์พื้นฐานที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

3.1 เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนการผลิตตลอดจนต้นทุนขาย (Cost of Goods Sold) ซึ่งจะนำไปหักออกจากรายได้ในงบกำไรขาดทุน และจะช่วยให้ผู้บริหารได้ทราบผลการดำเนินงานของธุรกิจว่ามีผลกำไรหรือขาดทุนอย่างไรในงวดหนึ่ง ๆ โดยที่การคำนวณต้นทุนการผลิตก็จะมีวิธีการที่แตกต่างกันออกไป ตามรูปแบบของกระบวนการผลิต และชนิดของสินค้า

3.2 เพื่อใช้สินค้าในการตีราคาคงเหลือ (Inventory Evaluation) ในธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าคงเหลือที่จะปรากฏในงบแสดงฐานะการเงินจะประกอบด้วย วัตถุดิบ งานระหว่างผลิต และสินค้าสำเร็จรูป ซึ่งการแสดงมูลค่าของสินค้าคงเหลือเหล่านี้ได้อย่างถูกต้องหรือใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุดจำเป็นต้องอาศัยวิธีการทางบัญชีต้นทุนที่มีประสิทธิภาพ

3.3 เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม (Planning and Control) ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถดำเนินธุรกิจไปอย่างมีทิศทางและบรรลุเป้าหมายตามความต้องการของธุรกิจในที่สุด นอกจากนี้ ข้อมูลทางบัญชีต้นทุนยังจะช่วยให้ผู้บริหารได้ทราบถึงความผิดพลาดหรือจุดบกพร่องในการดำเนินธุรกิจ เพื่อที่จะสามารถกำหนดวิธีการปฏิบัติแก้ไขเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้อย่างทันท่วงที

3.4 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อการตัดสินใจ (Decision Making) ทั้งนี้ในการดำเนินธุรกิจ ผู้บริหารมักจะประสบกับปัญหาที่จะต้องทำการแก้ไขอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาในระยะสั้น หรือปัญหาที่จะส่งผลกระทบในระยะยาวก็ตาม เช่น การตัดสินใจเกี่ยวกับการรับใบสั่งซื้อพิเศษ การปิดโรงงานชั่วคราว การเพิ่ม-ลดรายการผลิต เป็นต้น การมีระบบบัญชีต้นทุนที่มีประสิทธิภาพก็จะส่งผลต่อการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพด้วย เช่นกัน

4. ลักษณะของการปฏิบัติงานบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต

ลักษณะของประเภทธุรกิจของธุรกิจการผลิตเป็นธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายดังนั้นหลักปฏิบัติในทางบัญชีจึงมีความแตกต่างจากกิจการซื้อมาขายไป คือจะต้องมีการซื้อวัตถุดิบ มีการจ่ายค่าแรงงานคนงานที่ทำการผลิต และมีค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับที่ผลิตเกิดขึ้น ซึ่งล้วนแต่เป็นต้นทุนของสินค้าที่ผลิตทั้งสิ้น การบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิตจึงมีลักษณะดังนี้

4.1 จัดหาวัตถุดิบและบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ

4.2 ค่าแรงงานทางตรงจะต้องมีการบันทึกบัญชีค่าแรงงานทางตรงและจ่ายค่าแรงงานงานคนงานที่ทำการผลิตสินค้า

4.3 การจ่ายค่าใช้จ่ายการผลิต รายการปรับปรุง และการคิดค่าเสื่อมราคา

4.4 การบันทึกเกี่ยวกับสินค้าสำเร็จรูป

4.5 การบันทึกการขายสินค้า

4.6 การบันทึกการขายและต้นทุนสินค้าที่ขาย

จะเห็นได้ว่าธุรกิจการผลิตจำเป็นต้องทราบเกี่ยวกับต้นทุนสินค้าที่ผลิต ดังนั้นการจัดทำรายงานทางการเงินของธุรกิจการผลิตจึงประกอบด้วย งบต้นทุนการผลิต งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน

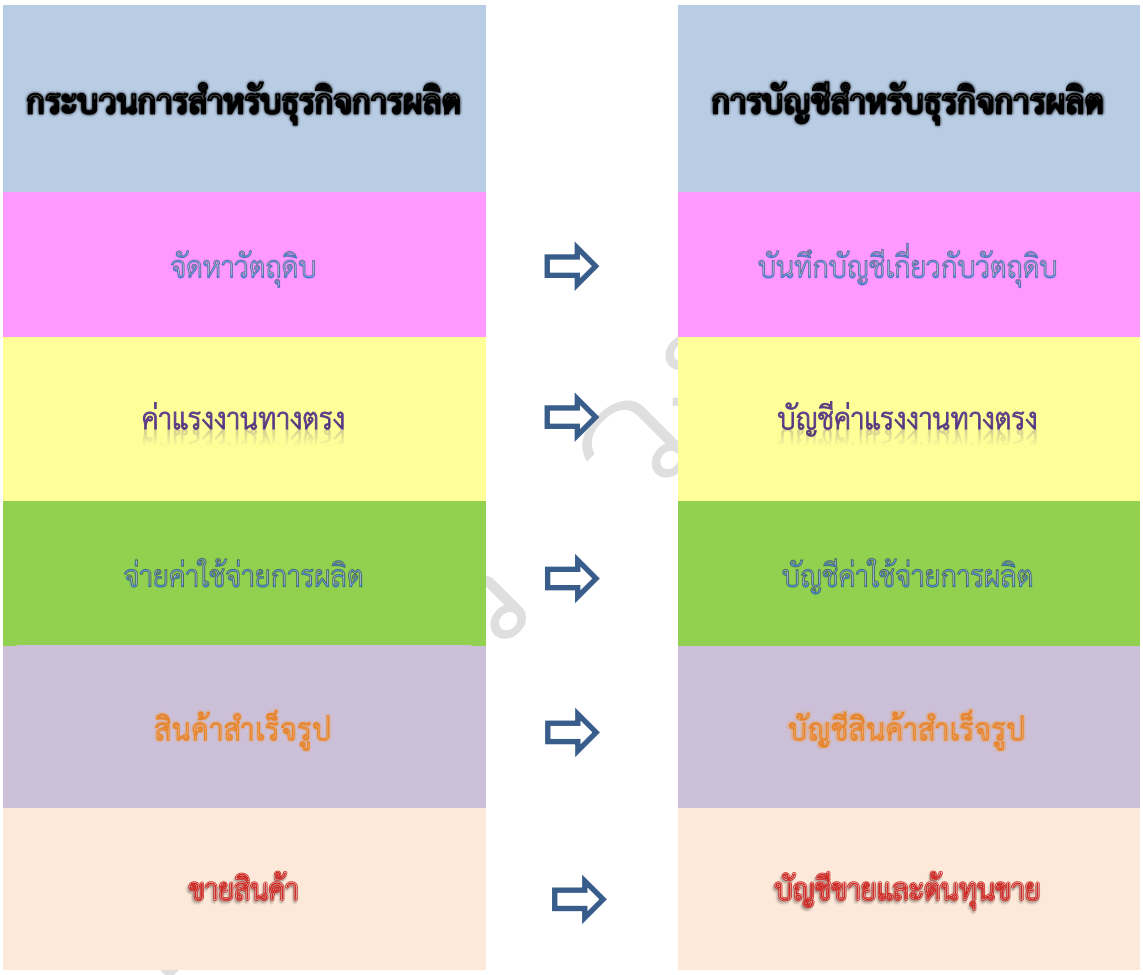

ภาพที่ 1-5 การปฏิบัติงานบัญชีสำหรับกิจการผลิต

ที่มา : นภาพร วงค์นาค. (2560)

5. สินค้าคงเหลือของธุรกิจการผลิต

ลักษณะของสินค้าคงเหลือสำหรับธุรกิจการผลิตนั้น จะมีมากกว่าสินค้าคงเหลือสำหรับกิจการซื้อขายสินค้ากล่าวคือ สินค้าคงเหลือของกิจการซื้อขายสินค้าจะมีสินค้าชนิดเดียว คือสินค้าสำเร็จรูป แต่ธุรกิจการผลิตจะมีสินค้าคงเหลือ 4 ชนิด คือ สินค้าสำเร็จรูป งานระหว่างทำ วัตถุดิบและวัสดุโรงงาน ดังนี้

5.1 สินค้าสำเร็จรูป (Finished Goods Inventory) หมายถึง หน่วยของสินค้าที่ผลิตสำเร็จแล้วแต่ยังไม่ได้ขายให้แก่ลูกค้า เช่น เฟอร์นิเจอร์ที่ผลิตเสร็จแล้วรอการจำหน่าย เป็นต้น

5.2 งานระหว่างทำ (Work-in-Process Inventory) หมายถึง หน่วยของสินค้าที่เข้าสู่กระบวนการผลิตแล้วแต่ยังไม่เสร็จ เช่น เฟอร์นิเจอร์ที่อยู่ระหว่างการผลิต เป็นต้น

5.3 วัตถุดิบ (Raw Materials Inventory) หมายถึง วัตถุดิบที่กิจการมีอยู่และยังไม่ได้นำใช้ไปในการผลิตสินค้า เช่น ไม้ ที่จะใช้ในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

5.4 วัสดุโรงงาน (Factory Supplies Inventory) หมายถึง สิ่งของที่นำมาใช้ในการผลิตสินค้า มีมูลค่าไม่มาก และใช้ในปริมาณน้อย ถือเป็นวัตถุดิบทางอ้อม เช่น ตะปู กาว น๊อต ที่ใช้ในการผลิตเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น

บัญชีสินค้าคงเหลือนี้ จะแสดงรายการอยู่ในหมวดสินทรัพย์หมุนเวียน หัวข้อสินค้าคงเหลือซึ่งอยู่ในงบแสดงฐานะการเงิน

ธุรกิจการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้

สินค้าคงเหลือ	ภาพประกอบ
สินค้าสำเร็จรูป	โต๊ะสำเร็จรูป
งานระหว่างทำ	ไม้ที่อยู่ระหว่างการแปรรูปเป็นโต๊ะ

นภาพร วงศ์นาค

สินค้าคงเหลือ	ภาพประกอบ
วัตถุดิบ	ไม้แผ่นสำหรับผลิตโต๊ะ
วัสดุโรงงาน	วัสดุสำหรับผลิตโต๊ะ

ภาพที่ 1-6 สินค้าคงเหลือธุรกิจการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้
ที่มา : นภาพร วงค์นาค. (2560)

6. ลักษณะของธุรกิจการผลิตเปรียบเทียบกับธุรกิจการซื้อมาขายไป

การประกอบการและการปฏิบัติงานบัญชีของธุรกิจการผลิต กับธุรกิจการซื้อขายสินค้ามีความแตกต่างของธุรกิจทั้ง 2 รูปแบบดังนี้

ตารางที่ 1-1 แสดงลักษณะของธุรกิจการผลิตเปรียบเทียบกับธุรกิจการซื้อมาขายไป

รายการ	ธุรกิจการผลิต	ธุรกิจการซื้อขายสินค้า
1. ลักษณะการประกอบการ	ซื้อวัตถุดิบ ชิ้นส่วนและวัตถุดิบต่าง ๆ และทำการแปลงสภาพวัตถุดิบเหล่านี้ให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป	ซื้อสินค้าที่ผลิตสำเร็จแล้วจากผู้ขายมาขายให้ลูกค้าโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเดิม หรือมีการแปลงสภาพน้อยมาก
2. งบการเงินที่เกี่ยวข้องกับสินค้า	งบการเงินของต้นทุนสินค้าประกอบด้วย - งบต้นทุนการผลิต - งบกำไรขาดทุน - งบแสดงฐานะการเงิน	งบการเงินของต้นทุนสินค้าประกอบด้วย - งบกำไรขาดทุน - งบแสดงฐานะการเงิน

รายการ	ธุรกิจการผลิต	ธุรกิจการซื้อขายสินค้า
3. ประเภทของสินค้าคงเหลือ	สินค้าคงเหลือประกอบด้วย - วัตถุดิบ - งานระหว่างทำ - สินค้าสำเร็จรูป - วัสดุโรงงาน	สินค้าคงเหลือ มีเพียงสินค้าสำเร็จรูป
4. การบัญชีเกี่ยวกับสินค้า	การบัญชีเกี่ยวกับสินค้า ประกอบด้วย - การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ - การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน - การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต - การบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป - การบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนสินค้าที่ขาย	การบัญชีเกี่ยวกับสินค้าประกอบด้วย - การบัญชีเกี่ยวกับการซื้อสินค้าสำเร็จรูป - การบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนสินค้าที่ขาย
5. การคำนวณต้นทุนขาย	การคำนวณหาต้นทุนขายต้องอาศัยหลักการบัญชีต้นทุน เพื่อคำนวณต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป โดยสินค้าสำเร็จรูปต้นงวด + ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ – สินค้าสำเร็จรูปปลายงวด	การคำนวณหาต้นทุนขายสามารถคำนวณหาจากกระบวนการซื้อสินค้าสำเร็จรูป โดยสินค้าสำเร็จรูปต้นงวด + ซื้อสุทธิ – สินค้าสำเร็จรูปปลายปี

นภาพร วงศ์นาค

สรุปสาระสำคัญ

ประเภทการดำเนินงานของธุรกิจ	• ธุรกิจให้บริการ ธุรกิจซื้อมาขายไป ธุรกิจผลิตสินค้า
ความหมายของธุรกิจการผลิต	• เป็นกิจการที่ทำการซื้อวัตถุดิบ ชิ้นส่วนและวัตถุดิบต่าง ๆ และทำการแปลงสภาพวัตถุดิบเหล่านี้ให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป
วัตถุประสงค์ของการทำบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต	• ทราบถึงต้นทุนการผลิตตลอดจนต้นทุนขาย การตีราคาสินค้าคงเหลือ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม และใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อการตัดสินใจ
ลักษณะของการปฏิบัติงานบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต	• บันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ ค่าแรงงานทางตรง ค่าใช้จ่ายการผลิต สินค้าสำเร็จรูป การขายสินค้า และต้นทุนสินค้าที่ขาย
สินค้าคงเหลือของธุรกิจการผลิต	• ประกอบด้วย สินค้าสำเร็จรูป งานระหว่างทำ วัตถุดิบ และวัสดุโรงงาน
ลักษณะของธุรกิจการผลิตเปรียบเทียบกับกิจการซื้อขายสินค้า	• ลักษณะของกิจการผลิต และกิจการซื้อขายสินค้ามีความแตกต่างทั้งในเรื่องของลักษณะการประกอบการ งบการเงิน ประเภทสินค้าคงเหลือ บัญชีเกี่ยวกับสินค้า และการคำนวณต้นทุนขาย

คำศัพท์ที่ควรรู้

คำศัพท์	ความหมาย
Manufacturing Companies	ธุรกิจอุตสาหกรรม
Manufacturing Costs	ต้นทุนการผลิต
Cost of Goods Sold	ต้นทุนขาย
Planning and Control	การวางแผนและควบคุม
Decision Making	การตัดสินใจ
Service Companies	ธุรกิจให้บริการ
Operating Expenses	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
Period Cost	ต้นทุนประจำงวด
Merchandising Companies	ธุรกิจซื้อขายสินค้า
Finished Goods Inventory	สินค้าสำเร็จรูปคงเหลือ
Work-in-Process Inventory	งานระหว่างทำคงเหลือ
Raw Materials Inventory	วัตถุดิบคงเหลือ
Factory Supplies Inventory	วัสดุโรงงาน

นภาพร วงศ์นาค

	แบบฝึกหัด 1.1
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำประเภทการดำเนินของธุรกิจที่กำหนดให้ไปเติมลงหน้าช่องว่างให้ถูกต้อง

ธุรกิจซื้อมาขายไป | **ธุรกิจให้บริการ** | **ธุรกิจการผลิต**

ประเภทธุรกิจ	ลักษณะการดำเนินงาน
.....1.	
.....2.	
.....3.	
.....4.	

นภาพร

ประเภทธุรกิจ	ลักษณะการดำเนินงาน
.....5.	
.....6.	

คะแนน/ระดับคุณภาพ	ผลจากการทำแบบฝึกหัด	สรุปผลการประเมิน
1	นักเรียนตอบถูก	ดีมาก (9-10 คะแนน) ดี (7-8 คะแนน) พอใช้ (5-6 คะแนน) ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 5 คะแนน) หมายเหตุ การปรับเปลี่ยนคะแนนอยู่ในดุลยพินิจของครู
0	นักเรียนตอบไม่ถูก	

นภาพร วงค์นาค

	แบบฝึกหัด 1.2
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น..... .....

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ และบอกประเภทของธุรกิจ พร้อมอธิบายลักษณะการดำเนินงาน

1.

.....
.....
.....
.....

2.

.....
.....
.....
.....

3.

.....
.....
.....
.....

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

คะแนน/ระดับคุณภาพ	ผลจากการทำแบบฝึกหัด	**สรุปผลการประเมิน**
		ดีมาก (9-10 คะแนน) ดี (7-8 คะแนน) พอใช้ (5-6 คะแนน) ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 5 คะแนน) หมายเหตุ การปรับเปลี่ยนคะแนนอยู่ในดุลยพินิจของครู
1	นักเรียนตอบถูก	
0	นักเรียนตอบไม่ถูก	

	แบบฝึกหัด 1.3
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนอธิบายความหมายของธุรกิจการผลิต (1 คะแนน)

.....

.....

.....

2. ให้นักเรียนบอกวัตถุประสงค์ของการทำบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต (2 คะแนน)

.....

.....

.....

3. ให้นักเรียนบอกลักษณะของการปฏิบัติงานบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต (2 คะแนน)

.....

.....

.....

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

คะแนน/ระดับคุณภาพ	ผลจากการทำแบบฝึกหัด	สรุปผลการประเมิน
2	นักเรียนตอบถูกต้องครบถ้วน	ดีมาก (9-10 คะแนน) ดี (7-8 คะแนน) พอใช้ (5-6 คะแนน) ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 5 คะแนน) หมายเหตุ การปรับเปลี่ยนคะแนนอยู่ในดุลยพินิจของครู
1	**นักเรียนตอบได้บางส่วนไม่ครบถ้วน**	
0	นักเรียนตอบไม่ถูก	

นภาพร วงศ์นาค

	แบบฝึกหัด 1.4
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกลักษณะของการปฏิบัติงานบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิตที่สอดคล้องกับกระบวนการสำหรับธุรกิจการผลิตที่กำหนดให้

กระบวนการสำหรับธุรกิจการผลิต		**การบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต**
1.1 จัดหาวัตถุดิบ	⇨	.....
1.2 ค่าแรงงานทางตรง	⇨	.....
1.3 จ่ายค่าใช้จ่ายการผลิต	⇨	.....
1.4 สินค้าสำเร็จรูป	⇨	.....
1.5 ขายสินค้า	⇨	.....

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

คะแนน/ระดับคุณภาพ	ผลจากการทำแบบฝึกหัด	**สรุปผลการประเมิน**
1	นักเรียนตอบถูก	ดีมาก (9-10 คะแนน) ดี (7-8 คะแนน) พอใช้ (5-6 คะแนน) ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 5 คะแนน) หมายเหตุ การปรับเปลี่ยนคะแนนอยู่ในดุลยพินิจของครู
0	นักเรียนตอบไม่ถูก	

นภาพร วงค์นาค

	แบบฝึกหัด 1.5
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนยกตัวอย่างสินค้าคงเหลือของธุรกิจการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป

สินค้าคงเหลือ	**ยกตัวอย่างสินค้าคงเหลือแต่ละชนิด**
2.1 สินค้าสำเร็จรูป	.....
2.2 งานระหว่างทำ	.....
2.3 วัตถุดิบ	.....
2.4 วัสดุโรงงาน	.....

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

คะแนน/ระดับคุณภาพ	ผลจากการทำแบบฝึกหัด	**สรุปผลการประเมิน**
1	นักเรียนตอบถูก	ดีมาก (9-10 คะแนน) ดี (7-8 คะแนน) พอใช้ (5-6 คะแนน) ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 5 คะแนน) หมายเหตุ การปรับเปลี่ยนคะแนนอยู่ในดุลยพินิจของครู
0	นักเรียนตอบไม่ถูก	

นภาพร วงค์นาค

	แบบฝึกหัด 1.6
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงการเปรียบเทียบลักษณะของกิจการที่ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ กับกิจการซื้อขายเฟอร์นิเจอร์ไม้ว่ามีรูปแบบลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

รายการ	ธุรกิจการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้	กิจการซื้อขายเฟอร์นิเจอร์ไม้
1.ลักษณะการประกอบการ		
2.ประเภทของสินค้าคงเหลือ		
3.การบัญชีเกี่ยวกับสินค้า		
4.การคำนวณต้นทุนขาย		
5.งบการเงินที่เกี่ยวข้อง		

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

คะแนน/ระดับคุณภาพ	ผลจากการทำแบบฝึกหัด	สรุปผลการประเมิน
2	นักเรียนตอบถูกต้องครบถ้วน	ดีมาก (9-10 คะแนน) ดี (7-8 คะแนน) พอใช้ (5-6 คะแนน) ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 5 คะแนน) หมายเหตุ การปรับเปลี่ยนคะแนนอยู่ในดุลยพินิจของครู
1	**นักเรียนตอบได้บางส่วนไม่ครบถ้วน**	
0	นักเรียนตอบไม่ถูก	

นภาพร วงค์นาค

	ใบงานที่ 1
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนสืบค้นความรู้หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต เรื่อง ประเภทการดำเนินงานของธุรกิจ จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ Internet แล้วสรุปคำตอบเป็น Mind Mapping พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ประเมินโดย [ ] ครูผู้สอน [ ] เพื่อน

รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
	3	2	1	0
1. มีความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมกลุ่ม				
2. มีความสามัคคีในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม				
3. มีความสนใจใฝ่รู้ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม				
4. มีความเสียสละในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม				
5. มีวินัยในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม				

สรุป	ระดับคุณภาพ (3) ดีมาก = ... คน
	ระดับคุณภาพ (2) ดี = ... คน
	ระดับคุณภาพ (1) พอใช้ = ... คน
	ระดับคุณภาพ (0) ต้องปรับปรุง = ... คน

นภาพร วงค์นาค

	แบบทดสอบหลังเรียน
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. โรงงานแห่งหนึ่งผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป ข้อใดคือวัตถุดิบทางตรง
   ก. ผ้าใยสังเคราะห์
   ข. ด้ายสำหรับเย็บ
   ค. จักรเย็บผ้า
   ง. ซิป และกระดุม
2. โรงงานผลิตขนมปัง เป็นกิจการประเภทใด
   ก. กิจการให้บริการ
   ข. ธุรกิจการผลิต
   ค. กิจการซื้อขายสินค้าสำเร็จรูป
   ง. กิจการโรงงาน
3. ธุรกิจที่ขายสินค้าไม่มีตัวตนให้แก่ลูกค้าเป็นธุรกิจประเภทใด
   ก. ธุรกิจการผลิต
   ข. ธุรกิจซื้อมาขายไป
   ค. ธุรกิจให้บริการ
   ง. ธุรกิจเจ้าของคนเดียว
4. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>วัตถุประสงค์ของการทำบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต
   ก. ทำให้ทราบถึงต้นทุนการผลิตตลอดจนต้นทุนขาย
   ข. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรกำไร
   ค. เพื่อใช้ในการตีราคาสินค้าคงเหลือ
   ง. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม
5. กระบวนการจัดหาวัตถุดิบอยู่ในการบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิตขั้นตอนใด
   ก. บัญชีค่าใช้จ่ายการผลิต
   ข. บัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงานทางตรง
   ค. บัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ
   ง. บัญชีสินค้าสำเร็จรูป
6. กิจการใดมีวัตถุดิบเป็นสินค้าคงเหลือ
   ก. กิจการให้บริการ
   ข. ธุรกิจการผลิต
   ค. กิจการซื้อมาขายไป
   ง. กิจการขายวัตถุดิบ

ภาพร วงค์นาค

7. ขั้นตอนใดอยู่ในส่วนของการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ
   ก. ขั้นการจัดหาวัตถุดิบ
   ข. ขั้นค่าแรงงานทางตรง
   ค. ขั้นบันทึกบัญชีต้นทุน
   ง. ขั้นตอนการผลิต
8. Manufacturing Costs หมายถึงข้อใด
   ก. ต้นทุนขาย
   ข. ต้นทุนสินค้า
   ค. ต้นทุนโรงงาน
   ง. ต้นทุนการผลิต
9. รายงานทางการเงินของธุรกิจการผลิตประกอบด้วย
   ก. งบต้นทุนการผลิต งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน
   ข. งบทดลอง งบต้นทุนการผลิต งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน
   ค. กระดาษทำการ งบต้นทุนการผลิต งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน
   ง. กระดาษทำการ งบกำไรขาดทุน และงบแสดงฐานะการเงิน
10. การตัดสินใจเกี่ยวกับการรับใบสั่งซื้อพิเศษ อยู่ในวัตถุประสงค์ของการทำบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิตข้อใด
   ก. เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนการผลิตตลอดจนต้นทุนขาย
   ข. เพื่อใช้สินค้าในการตีราคาคงเหลือ
   ค. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม
   ง. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อการตัดสินใจ

นภาพร วงศ์นาค

กระดาษคำตอบ

ชื่อ – นามสกุล .....ชั้น.....เลขที่.....

แบบทดสอบ ☐ก่อนเรียน ☐หลังเรียน เรื่อง.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

สรุปผลการประเมิน

การประเมิน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
ก่อนเรียน		
หลังเรียน		

เกณฑ์การประเมินหลังเรียน

9 – 10 คะแนน ดีมาก

7 – 8 คะแนน ดี

5 – 6 คะแนน พอใช้

0 – 4 คะแนน ต้องปรับปรุง

นภาพร วงศ์นาค

	เฉลยแบบฝึกหัด 1.1
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนนำประเภทการดำเนินของธุรกิจที่กำหนดให้ไปเติมลงหน้าช่องว่างให้ถูกต้อง

ธุรกิจซื้อมาขายไป | **ธุรกิจให้บริการ** | **ธุรกิจการผลิต**

ประเภทธุรกิจ	ลักษณะการดำเนินงาน
ธุรกิจให้บริการ 1.	
ธุรกิจการผลิต 2.	
ธุรกิจซื้อมาขายไป 3.	
ธุรกิจซื้อมาขายไป 4.	

นภาพร

ประเภทธุรกิจ	ลักษณะการดำเนินงาน
ธุรกิจการผลิต 5.	
ธุรกิจให้บริการ 6.	

คะแนน/ระดับคุณภาพ	ผลจากการทำแบบฝึกหัด	สรุปผลการประเมิน
1	นักเรียนตอบถูก	ดีมาก (9-10 คะแนน) ดี (7-8 คะแนน) พอใช้ (5-6 คะแนน) ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 5 คะแนน) หมายเหตุ การปรับเปลี่ยนคะแนนอยู่ในดุลยพินิจของครู
0	นักเรียนตอบไม่ถูก	

นภาพร วงค์นาค

	เฉลยแบบฝึกหัด 1.2
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนดูภาพต่อไปนี้ และบอกประเภทของธุรกิจ พร้อมอธิบายลักษณะการดำเนินงาน

1.

ธุรกิจซื้อมาขายไป
เป็นธุรกิจซื้อสินค้าที่ผลิตสำเร็จแล้วจากผู้ขายมาจำหน่ายให้ลูกค้าโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบเดิม

2.

ธุรกิจให้บริการ
เป็นธุรกิจลักษณะให้บริการซึ่งจำหน่ายสินค้าที่ไม่มีตัวตนให้แก่ลูกค้า มีรายได้หลักจากค่าธรรมเนียม ค่าบริการรับ รายจ่ายหลักมาจากเงินเดือนพนักงาน ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ค่าเช่า เป็นต้น

3.

ธุรกิจการผลิต
เป็นธุรกิจการผลิตที่ดำเนินการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่าย หรือมีการผลิตสินค้าตามคำสั่งผลิตของลูกค้า โดยการผลิตสินค้าสำเร็จรูป

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

คะแนน/ระดับคุณภาพ	ผลจากการทำแบบฝึกหัด	**สรุปผลการประเมิน**
		ดีมาก (9-10 คะแนน)
		ดี (7-8 คะแนน)
1	นักเรียนตอบถูก	พอใช้ (5-6 คะแนน)
0	นักเรียนตอบไม่ถูก	ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 5 คะแนน)
		หมายเหตุ การปรับเปลี่ยนคะแนนอยู่ในดุลยพินิจของครู

	เฉลยแบบฝึกหัด 1.3
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ให้นักเรียนอธิบายความหมายของธุรกิจการผลิต (1 คะแนน)

เป็นธุรกิจการผลิตที่ดำเนินการผลิตสินค้าเพื่อจำหน่าย หรือมีการผลิตสินค้าตามคำสั่งผลิตของลูกค้า โดยการผลิตสินค้าสำเร็จรูป ธุรกิจการผลิตจะทำการซื้อวัตถุดิบ ชิ้นส่วนและวัตถุดิบต่าง ๆ และทำการแปลงสภาพวัตถุดิบเหล่านี้ให้เป็นสินค้าสำเร็จรูป

2. ให้นักเรียนบอกวัตถุประสงค์ของการทำบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต (2 คะแนน)

1. เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนการผลิตตลอดจนต้นทุนขาย
2. เพื่อใช้สินค้าในการตีราคาคงเหลือ
3. เพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและควบคุม
4. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ปัญหาเพื่อการตัดสินใจ

3. ให้นักเรียนบอกลักษณะของการปฏิบัติงานบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต (2 คะแนน)

1. จัดหาวัตถุดิบ บันทึกบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ
2. ค่าแรงงานทางตรง บันทึกบัญชีค่าแรงงาน
3. จ่ายค่าใช้จ่ายการผลิต รายการปรับปรุง และการคิดค่าเสื่อมราคา
4. บันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าสำเร็จรูป
5. บันทึกการขายสินค้าและต้นทุนขาย

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

คะแนน/ระดับคุณภาพ	ผลจากการทำแบบฝึกหัด	สรุปผลการประเมิน
2	นักเรียนตอบถูกต้องครบถ้วน	ดีมาก (9-10 คะแนน) ดี (7-8 คะแนน) พอใช้ (5-6 คะแนน) ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 5 คะแนน) หมายเหตุ การปรับเปลี่ยนคะแนนอยู่ในดุลยพินิจของครู
1	**นักเรียนตอบได้บางส่วนไม่ครบถ้วน**	
0	นักเรียนตอบไม่ถูก	

นภาพร วงศ์นาค

	เฉลยแบบฝึกหัด 1.4
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกลักษณะของการปฏิบัติงานบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิตที่สอดคล้องกับกระบวนการสำหรับธุรกิจการผลิตที่กำหนดให้

กระบวนการสำหรับธุรกิจการผลิต		**การบัญชีสำหรับธุรกิจการผลิต**
1.1 จัดหาวัตถุดิบ	⇨	บัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ
1.2 ค่าแรงงานทางตรง	⇨	บัญชีเกี่ยวค่าแรงงาน
1.3 จ่ายค่าใช้จ่ายการผลิต	⇨	บัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต
1.4 สินค้าสำเร็จรูป	⇨	บัญชีสินค้าสำเร็จรูป
1.5 ขายสินค้า	⇨	บัญชีขายและต้นทุนขาย

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

คะแนน/ระดับคุณภาพ	ผลจากการทำแบบฝึกหัด	**สรุปผลการประเมิน**
1	นักเรียนตอบถูก	ดีมาก (9-10 คะแนน) ดี (7-8 คะแนน) พอใช้ (5-6 คะแนน) ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 5 คะแนน) หมายเหตุ การปรับเปลี่ยนคะแนนอยู่ในดุลยพินิจของครู
0	นักเรียนตอบไม่ถูก	

นภาพร วงศ์นาค

	เฉลยแบบฝึกหัด 1.5
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนยกตัวอย่างสินค้าคงเหลือของธุรกิจการผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป

สินค้าคงเหลือ	**ยกตัวอย่างสินค้าคงเหลือแต่ละชนิด**
2.1 สินค้าสำเร็จรูป	ชุดสำเร็จรูป
2.2 งานระหว่างทำ	ผ้าที่อยู่ระหว่างการตัดเย็บ
2.3 วัตถุดิบ	ผ้า
2.4 วัสดุโรงงาน	ด้าย เข็ม ซิป กระดุม

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

คะแนน/ระดับคุณภาพ	ผลจากการทำแบบฝึกหัด	**สรุปผลการประเมิน**
1	นักเรียนตอบถูก	ดีมาก (9-10 คะแนน) ดี (7-8 คะแนน) พอใช้ (5-6 คะแนน) ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 5 คะแนน) หมายเหตุ การปรับเปลี่ยนคะแนนอยู่ในดุลยพินิจของครู
0	นักเรียนตอบไม่ถูก	

นภาพร วงค์นาค

	เฉลยแบบฝึกหัด 1.6
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

คำชี้แจง ให้นักเรียนแสดงการเปรียบเทียบลักษณะของกิจการที่ผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้ กับกิจการซื้อขายเฟอร์นิเจอร์ไม้ว่ามีรูปแบบลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

รายการ	ธุรกิจการผลิตเฟอร์นิเจอร์ไม้	กิจการซื้อขายเฟอร์นิเจอร์ไม้
1.ลักษณะการประกอบการ	ซื้อไม้และวัสดุต่าง ๆ มาทำการผลิตเป็นเฟอร์นิเจอร์ไม้ เพื่อจำหน่าย	ซื้อเฟอร์นิเจอร์ไม้ที่สำเร็จรูปแล้วมาจำหน่าย
2.ประเภทของสินค้าคงเหลือ	ไม้ ตะปู กาว ไม้ที่อยู่ระหว่างการผลิต เฟอร์นิเจอร์ไม้สำเร็จรูป	เฟอร์นิเจอร์ไม้สำเร็จรูป
3.การบัญชีเกี่ยวกับสินค้า	1. การบัญชีเกี่ยวกับวัตถุดิบ 2. การบัญชีเกี่ยวกับค่าแรงงาน 3. การบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายการผลิต 4. การบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนสินค้าสำเร็จรูป 5. การบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนสินค้าที่ขาย	1. การบัญชีเกี่ยวกับการซื้อสินค้าสำเร็จรูป 2. การบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนสินค้าที่ขาย
4.การคำนวณต้นทุนขาย	สินค้าสำเร็จรูปต้นงวด + ต้นทุนสินค้าที่ผลิตเสร็จ – สินค้าสำเร็จรูปปลายงวด	สินค้าสำเร็จรูปต้นงวด + ซื้อสุทธิ – สินค้าสำเร็จรูปปลายปี
5.งบการเงินที่เกี่ยวข้อง	**1. งบต้นทุนการผลิต** **2. งบกำไรขาดทุน** **3. งบแสดงฐานะการเงิน**	1. งบกำไรขาดทุน 2. งบแสดงฐานะการเงิน

เกณฑ์การวัดผลและประเมินผล

คะแนน/ระดับคุณภาพ	ผลจากการทำแบบฝึกหัด	สรุปผลการประเมิน
2	นักเรียนตอบถูกต้องครบถ้วน	ดีมาก (9-10 คะแนน) ดี (7-8 คะแนน) พอใช้ (5-6 คะแนน) ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 5 คะแนน) หมายเหตุ การปรับเปลี่ยนคะแนนอยู่ในดุลยพินิจของครู
1	**นักเรียนตอบได้บางส่วนไม่ครบถ้วน**	
0	นักเรียนตอบไม่ถูก	

	เฉลยใบงานที่ 1
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

ชื่อ-สกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนสืบค้นความรู้หน่วยที่ 1 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต เรื่อง ประเภทการดำเนินงานของธุรกิจ จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ Internet แล้วสรุปคำตอบเป็น Mind Mapping พร้อมตกแต่งให้สวยงาม

แนวคำตอบอยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน

คะแนน/ระดับคุณภาพ	ผลจากการทำแบบฝึกหัด	สรุปผลการประเมิน
2	นักเรียนตอบถูกต้องครบถ้วน	ดีมาก (9-10 คะแนน) ดี (7-8 คะแนน) พอใช้ (5-6 คะแนน) ควรปรับปรุง (ต่ำกว่า 5 คะแนน) หมายเหตุ การปรับเปลี่ยนคะแนนอยู่ในดุลยพินิจของครู
1	**นักเรียนตอบได้บางส่วนไม่ครบถ้วน**	
0	นักเรียนตอบไม่ถูก	

	เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
	วิชา การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น รหัสวิชา 2201 – 2004 ระดับ ปวช.
	หน่วยที่ 1 เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับธุรกิจการผลิต

ข้อ	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	ข	ค
2	ข	ข
3	ค	ค
4	ค	ข
5	ง	ค
6	ค	ข
7	ข	ก
8	ก	ง
9	ง	ก
10	ก	ง

นภาพร วงศ์นาค

บรรณานุกรม

เชาวลีย์ พงศ์ผาติโรจน์. (2547). **หลักการบัญชี 2.** พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดวงมณี โกมารทัต. (2553). **การบัญชีต้นทุน**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เบญจมาศ อภิสิทธิ์ภิญโญ. (2559). **การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

มนวิกา ผดุงสิทธิ์. (2558). **การบัญชีต้นทุน (Cost Accounting)**. พิมพ์ครั้งที่ 6 (ฉบับปรับปรุงใหม่ ปี 2558). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.

วรรณา วงศ์วิวัฒน์. (2557). **การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.

วัฒนา ศิวะเกื้อและคณะ. (2551). **การบัญชีขั้นต้น.** พิมพ์ครั้งที่ 5 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ : ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด.

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2557) **การบัญชีต้นทุน**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แมคกรอ-ฮิล.

เสริมโชค ไชยเลิศ. (2554). **คู่มือนักบัญชีมืออาชีพ (Professional Account Handbook)**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปัญญาชน.

อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์. (2559). **การบัญชีต้นทุน (Cost Accounting)**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.

นภาพร วงศ์นาค